

Basın Kanunu'nda "İnternet medyası" değişikliği, TBMM'de

15 yıllık gecikmenin ardından "İnternet medyası" ile ilgili düzenlemeleri içeren kanun tasarısı, TBMM'ye sunuldu. Artık İnternet haber siteleri Basın Kanunu kapsamında değerlendirilecek.

1990'lı yılların sonu ve 2000'li yılların başında İnternet ortamında yayın yapmaya başlayan haber sitelerinin oluşturduğu "İnternet medyası", yıllardır beklediği yasaya sonunda kavuşacak. Nihayet Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) gündemine getirilen tasarıyla, haber ve fotoğraf ajanslarına İnternet haber siteleri ile İnternet haber sitelerinin çalışanları da "Basın Kanunu" kapsamına alınıyor. Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın birçok kez dile getirdiği ancak bir türlü çıkarılamayan "İnternet medyası" yasası, "Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Tasarı, şimdiye kadar sadece "ceza hukuku" açısından "basın kuruluşu" olarak değerlendirilen İnternet haber sitelerinin de "Basın Kanunu" kapsamına alınmasını öngörüyor.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla 10 Şubat 2014'te imzalayıp 12 Mart'ta TBMM'ye sevk ettiği tasarı, genel olarak İnternet medyasını 5187 Sayılı Basın Kanunu ile 5953 Sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlar ile Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun kapsamına alınmasını amaçlıyor. Tasarı ile söz konusu yasalardaki, "haber ve fotoğraf ajansları" ifadesine "haber ve fotoğraf ajansları ve 5187 sayılı Basın Kanunu'na tabi İnternet haber siteleri" de ekleniyor. "Yürürlük maddesi" ile toplam 15 maddeden oluşan tasarının yasalasmasıyla, İnternet medyasında çalışan gazeteciler de, kıdem, izin hakları ve "sarı basın kartı" alma olanağına kavuşacaklar. Kanun basılmış eserler ile İnternet haber sitelerinin yayını da kapsıyor. Bilişim çağının yarattığı İnternet medyasının 2004 tarihli 5187 Sayılı "Basın Kanunu" kapsamına alınması olumlu bir gelişme olarak değerlendiriliyor. Tasarıdaki, "içeriğin ilk kez sunulmaya başlandığı tarih, her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin üzerinde belirtilir" hükmü de olumlu düzenleme. Ancak İnternet medyası çalışanlarının 13 Haziran 1952'de kabul edilen kanunla düzenlenmesinin, zamanın ruhunu yansıtmadığına dikkat çekiliyor. "Özgürlüklerin genişletilmesi" amacı taşımadığı, cezaların İnternet medyası üzerinde de uygulanmasını içerdiği iddia edilen tasarıda İnternet medyasında çalışanların geriye dönük hakları ve gazetelerin İnternet siteleri ile ilgili bir düzenleme olmaması da eleştiriliyor. Tasarı, İnternet medyasını basın kuruluşu kabul edip resmi ilan alabilmelerine olanak tanıyor.

Basın Kanunu'nu kapsamına alınan İnternet haber siteleri, tasarıda 4 Mayıs 2007 tarihli 5651 sayılı kanunun 2. Maddesindeki gibi, "İnternet ortamında haber ya da yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapan süreli yayın" olarak tanımlanıyor. Tasarıyla, İnternet haber sitelerine sahibinin, varsa temsilcisinin veya sorumlu müdürünün adları, adresleri, haber sitesinin faaliyet gösterdiği işyeri adresi ile yer sağlayıcının adı, adresi ve ticari unvanı, kendilerine ait İnternet ortamında kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde ve iletişim başlığı altında bulundurma zorunluluğu getiriliyor. İnternet haber sitelerinde bir içeriğin İnternet'te ilk kez sunulmaya başlandığı tarih, her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin

üzerinde belirtilecek. Tasarıya göre, İnternet haber siteleri, yönetim yerinin bulunduğu Cumhuriyet Başsavcılığı'na beyanname verme yükümlülüğü bulunuyor.

Yayın durdurma cezası yok

İnternet haber siteleri, gazete ve dergi gibi süreli yayınlara Basın Kanunu'na göre belirtilen beyanname yükümlülüğünü gereği gibi yerine getirmemeleri halinde uygulanan yayın durdurma cezası tabi olmayacak. İnternet haber sitesi sorumlu müdürü, hazırlanan düzeltme ve cevabı, kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde ve tekzip başlığı altında bir hafta süreyle yayınlamak. İnternet haber siteleri, düzeltme ve cevap yazısının yayınlanmaması halinde, hâkim, masraflar yayın sahibi tarafından karşılanmak üzere bu yazının iki İnternet haber sitesinde yayınlanmasına karar verebilecek. Günlük süreli yayınlar ve diğer basılmış eserlerle ilgili davaları düzenleyen kanuna, İnternet haber siteleri ile ilgili düzenleme de dahil edilecek. İnternet haber siteleri yayınladıkları içerikleri, doğruluğu ve bütünlüğü sağlanmış şekilde 6 ay süreyle muhafaza edecek ve gerektiğinde, talep eden yetkili mercilere teslim edilmesi zorunda olacak. Yayının herhangi bir şekilde soruşturma ya da kovuşturma konusu yapılması halinde, bu işlemlerin sonuçlandığının yetkili mercilere, ilgili İnternet haber sitesine yazılı olarak bildirilmesine kadar soruşturma ya da kovuşturma konusu yayın kaydını saklayacak.

Tasarının 7. maddesi ciddi sorunlar yaratacak gibi görünüyor. Çünkü yeni 5651 sayılı Yasa uyarınca, "erişimin engellenmesi veya içeriğin yayından çıkarılması kararları nedeniyle sorumluları hakkında adli makamlarca kovuşturmaya başlanması" halinde haber siteleri için sağlanan resmi ilan ve reklam ile basın kartına ilişkin haklar ortadan kalkıyor. Yani, bir haber sitesinin yöneticileri hakkında kovuşturma açılması, iddianame hazırlanması, o sitenin haklarının ortadan kaldırılması için yeterli görülecek. İnternet haber sitelerinde de resmi ilan ve reklam yayınlatılabilecek. Yayına ilişkin esas ve usuller, Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) görüşü alınarak Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenecek.